momente. Recent a murit un prieten, un muzician de excepție, Pedro Negrescu. Lovit de oameni, fapte și întâmplări, a venit în câteva rânduri să-mi spună: Gata! Dar a trecut, după cum a trecut și Tarkovski...

Să revenim la film... Marele cneaz are nevoie de un clopot la noua biserică și numai un puști se găsește să spună că poate să toarne clopotul. Iar la acea vreme nu era puțin lucru să faci un clopot. Din ce a făcut Dumnezeu făptura? Din apă și pământ. Această temă există de la începutul filmului. Iar acum copilandrul află într-o groapă peste care ploua, lutul de care avea nevoie să facă acel clopot. Înțelege cum trebuie să facă pentru a reuși să sune clopotul. Apoi e impresionantă scena inaugurării clopotului. Iar la dangătul său – și cât de mult a investit Tarkovski în fiecare detaliu care apare în film! -, Rubliov, care era de față, rupe pactul tăcerii și se reapucă de pictat. Sunetul clopotului este un semn divin. **Nimic din ce se întâmplă în acest film, niciun sunet, nicio șoaptă, nicio privire, nimic nu e în afara unui cod ecleziastic de o profunzime și o dimensiune extraordinară.** Nu o să găsim în niciun film din lume, pe tema aceasta, lucrurile puse atât de profund!

Poate că, dacă Troița lui Rubliov e considerată cea mai minunată icoană făcută de mână omenească, nici filmul care îl are ca protagonist pe iconarul ei nu putea fi mai prejos?...

Da... Apropo de imagini – până aici filmul este alb-negru. Dar acum, după ce Rubliov termină de zugrăvit, vedem pereții cu pictura lui, iar imaginile sunt color – singurele din film. Andrei Rubliov nu picta orice

și oricând (se și spune la un moment dat în film, ca o comparație cu pictura lui Teofan). **Avea nevoie de un dialog cu Dumnezeu și cu oamenii ca să poată picta.** Apoi începe iar să plouă și icoanele parcă plâng, dar nu una, ci pereți întregi parcă plâng. Biserica Ortodoxă Rusă și nu numai, toată Rusia plânge... Iar în secvența finală apar caii – și printre ei unul alb (de fapt pe parcursul filmului apar mai multe animale -simboluri).

Filmul poate fi văzut și de cineva care nu are pregătire duhovnicească, ca un film istoric.

Dar așteptările noastre cum sunt împlinite de acest film? Ați vorbit de palierul istoric și de cel al simbolurilor? Dar putem săpa mai în adânc, există un al treilea strat? Este atât de genial Tarkovski?

Este evident că drumul spre Rai este un drum anevoios, care nu e accesibil oricui. Iar cei care ajung din greșeală pe scara Raiului, riscă să cadă. **În tot filmul se vorbește de începuturi și renunțări**, iar începuturi și iar renunțări. Școala rusă este de o profunzime mult mai mare decât ne imaginăm. În închisoare înveți mai mult decât în libertate. La fel s-a întâmplat și cu ei în timpul recluziunii comuniste forțate.

Revenind la întrebare... e bine câteodată pentru noi, ca oameni ai Bisericii, să vină un om ca Tarkovski și să ne confirme ceea ce știm deja, să ne întărească, să ne repete că nu suntem singuri. **Tarkovski și-a asumat prin arta lui, întru totul, raportul cu Dumnezeu și cu semenii**. El nu a făcut niciun film plăcut propagandei sovietice, nu le-a dat nicio satisfacție, nu a făcut compromisuri. Ca atare, a și murit în exil, în Italia. Vorbim aici de un aluat anume, căci rușii duc suferința la nivel mistic, ei își asumă crucea. Este și o secvență în film, un rus care își duce crucea prin zăpadă... Ca Tarkovski...

ȘTIRI

Mănăstirea Putna a inaugurat marți seria de manifestări „Serbarea de la Putna – 150. Continuitatea unui ideal”. Acestea aniversează 150 de ani de la Prima Serbare a Românilor de Pretutindeni și de la Primul Congres al Studenților Români de Pretutindeni, organizate de Mihai Eminescu pentru a promova idealul de unitate a românilor.

Voluntarii Asociației Tinerilor Ortodocși Suceveni (ATOS) s-au implicat duminică în programul de adopție al Drumului care unește – „Via Transilvanica”. Proiectul „Via Transilvanica” va cuprinde în final 1.400 de kilometri și este un drum turistic între Putna, locul unde se află mormântul Sfântului Voievod Ștefan cel Mare, și Drobeta-Turnu-Severin, locul unde a intrat în țară Regele Carol I în 1866. ATOS are 8 km adoptați din Via Transilvanica, din Putna, de la kilometrul 5, spre Sucevița, până la kilometrul 13. „Ca niște părinți adoptivi adevărați, am îngrijit bornele, din kilometru în kilometru, le-am pus în valoare, amenajând un spațiu în jurul lor din verdeață și pietre atent alese și vopsite și am refăcut și împrospătat marcajele.” Tinerii au montat la fiecare bornă am montat plăcuțe cu citate alese din sfinții părinți ai Bisericii și marii gânditori ai lumii. *(Basilica.ro)*

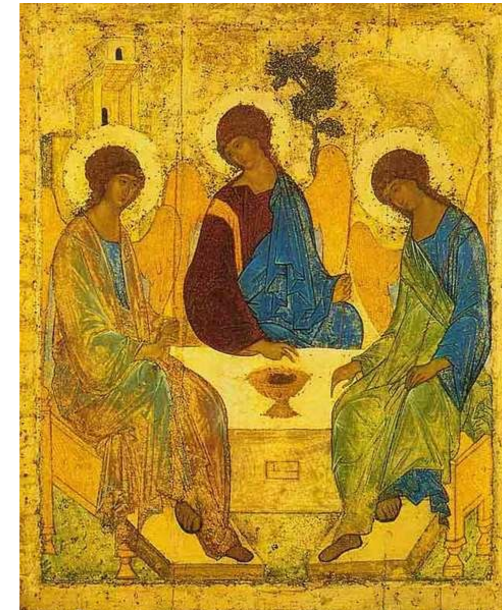
Așteptăm întrebările, sugestiile și eventualele colaborări pe adresa revista.maximina@gmail.com sau la tel. 0734.194.372. Mulțumim tuturor pentru rugăciuni și ajutor financiar.

MAXIMINA

Foaie ortodoxă pentru suflet

Intrând în noi, să-L dorim cu ardoare pe DUHUL SFÂNT, Împăratul nostru

Cuvânt al Arhim. Emilianos Simonopetritul

„Dacă învățăm să-L cerem pe Duhul Sfânt, dacă ochii noștri varsă lacrimi și dacă inima noastră se zdrobește și Îl cere, Îl vom găsi cu ușurință.”

La crearea lumii, pământul era acoperit de ape, de întuneric și de adâncuri, dar „Duhul lui Dumnezeu – adică lucrarea Sfântului Duh – Se purta pe deasupra apei“ (Fc. 1, 2). Pământul era nevăzut, și numai Duhul lui Dumnezeu pătrundea întunecimile și adâncurile. Apoi, Dumnezeu l-a făcut pe om „luând țărână din pământ; și a suflat în fața lui suflare de viață, și s-a făcut omul cu suflet viu“ (Fc. 2, 7). Expresia „Duhul lui Dumnezeu” arată limpede că, la crearea lumii, Duhul Sfânt împărățea și exprima, ca un Stăpân, Dumnezeirea. Dar când Dumnezeu l-a făcut pe om, atunci „a suflat în fața lui suflare de viață”. **Suflarea aceasta de viață este o umplere cu Duhul lui Dumnezeu, care dă viață omului făcut din nimic.** Este lucrarea necreată a lui Dumnezeu, săvârșită prin mijlocirea Duhului Sfânt.

Suflarea de viață, suflarea Duhului Sfânt, **este o pecete, o întipărire, care nu se mai șterge**. A fost pusă pe om și a devenit bunul lui definitiv. Potrivit Părinților, suflarea de viață se numește „chip al lui Dumnezeu”. Sfântul Duh Și-a arătat interesul față de om și l-a făcut chip viu al lui Dumnezeu, ca să ajungă la asemănarea prototipului dumnezeiesc. Prin urmare, Sfântul Duh Se îndeletnicește cu noi, Îl purtăm înlăuntrul nostru, Îl respirăm, ne vorbește, ne iubește, ne învăluie.

În Noul Legământ, Duhul Sfânt îi cheamă pe oameni, îi povățuiește, îi zidește, îi sfințește, „vine în ajutor neputințelor noastre” (Rom. 8, 26). În bolile noastre sufletești, duhovnicești și trupești, vine și Se face ajutorul nostru. Sfântul Duh „Se roagă pentru noi cu suspine negrăite“ (Rom. 8, 26), ca să învățăm și noi să ne rugăm. Devine mijlocitor, mijlocește și mângâie. Când suntem întristați, când ne e frică, ne mângâie, ne întărește, ne împărtășește harul și îndurările Lui, și de aceea se și numește „Mângâietorul”.

„Vino și dă-ne să nu cădem în vreme de prigoană și de batjocorire a credinței;

Vino și ne păzește de ispite peste puteri și de sminteli;

Vino și învіază inimile noastre prin rourarea Ta;

Vino, tămăduiește-ne, sfințește-ne și ne ridică, Bunule, cu harul Tău;

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte și Te sălășluiește întru noi!”

Cu toate acestea, nu putem spune că ne-am desfătat de El, că L-am sesizat, că ni S-a descoperit. **Se ascunde.** Vine prin pogorământ în mijlocul nostru, când ca vânt sau ca foc, când în chip de porumbel sau de rug care arde, alteori ca apă vie, ca lumină sau ca multe alte simboluri. Pe toate le folosește, prin toate acestea intră înlăuntrul nostru și dă din nou viață existenței noastre, și totuși încă n-am aflat ce este El. Înțelesurile sunt grele, dar încercăm să le facem, atât cât putem, mai simple. **Duhul Sfânt este locul, mediul în care se împlinește îndumnezeirea omului.** Suflarea lui Dumnezeu iese din adâncurile Lui și produce o stare, pe care Marele Vasile o numește „patria celor sfințiți”. Când Sfântul Duh suflă, se sfințesc mulți. Sf. Grigorie Palama spune că suflarea aceasta este „bucuria mai dina-

inte de veci a Tatălui și a Fiului“. Sfânta Treime a așteptat ca această bucurie mai dinainte de veci a Tatălui și a Fiului să fie revărsată peste oameni, ca ei să poată trăi.

Se spune într-un loc: „Duhul Tău cel nestricăcios este întru toți” (Înțel. Sol. 12, 1). În toți și în toate, pretutindeni, oriunde te-ai duce, Îl întâlnești pe Duhul Sfânt. Oriunde ai privi, în ceruri, în nori, în iad, pretutindeni, Se află Duhul nestricăcios și veșnic. Dacă învățăm să-L cerem, dacă ochii noștri varsă lacrimi și dacă inima noastră se zdrobește și Îl cere, Îl vom găsi cu ușurință.

Dar cum S-a arătat Duhul Sfânt? Prin **suflare**: Domnul a suflat și a zis „Luați Duh Sfânt!”. Astfel se statornicește rânduiala apostolilor, a episcopilor, a preoților și, în general, a Bisericii. Apoi, în ziua Cincizecimii, Sfântul Duh S-a descoperit pe deplin și S-a arătat în mod cu totul diferit. În timp ce, mai înainte, Hristos suflase peste toți la un loc, acum „li s-au arătat, despărțite, **limbi ca de foc**, și au șezut pe fiecare dintre ei, și s-au umplut cu toții de Sfântul Duh” (F. A. 2, 3-5). Avem, aici, cea mai limpede dovadă a prezenței Sfântului Duh. Ucenicii au văzut în mod real aceste limbi „ca de foc”, asemănătoare focului și care Îl ascundeau pe Mângâietorul. Dar „limbile” nu erau pentru întreaga lume, ci pentru cei care așteptau în foișor. Ei L-au primit pe Sfântul Duh și, din acel ceas, „s-au umplut de Duhul Sfânt”. Aici întâlnim și cel mai important lucru: **un dar personal, un dar făcut fiecărui om**.

Noi, cei din Noul Legământ, am fost adăpați de către Sfântul Duh și, pe cât suntem adăpați, cu atât Îl bem cu adevărat pe Hristos. Dar și cel care mănâncă Trupul lui Hristos Îl mănâncă, împreună cu Hristos, și pe Sfântul Duh, și se împărtășește de focul Sfântului Duh. De asemenea, când spunem rugăciunea „Doamne, Iisuse Hristoase, miluiește-mă!“, această **rugăciune ni-L aduce pe Sfântul Duh întru putere și întru lucrare.** Prin rugăciune Îl atragem pe Sfântul Duh. Dar, dobândindu-L pe Duhul Sfânt, Care dă „rugăciune celui ce se roagă” (1 Împ. 2, 9), El îmi va da și mie, celui ce mă rog, rugăciune și tot El mi-o va spori neîncetat. **Dacă vrem și noi să-L avem pe Sfântul Duh, atunci să-L așteptăm pururea pe Domnul, să-L privim, să-L cercetăm, să-L căutăm „în post și iubire”.** Până când? Până când, „venind întru adevăr, va aduna cu El sufletul“. Dacă postim și avem iubire și dacă mintea noastră rămâne adunată înlăuntrul nostru, atunci sufletul atrage toate harurile Sfântului Duh.

Să intrăm în locul nostru de zăvorâre, în casa noastră, în cămara noastră, **acolo unde nu ne va deranja nimeni. Intră înăuntru, închide-te bine și dorește-L cu ardoare pe Sfântul Duh!** Tânjește după El, caută-L! Spune: „Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului, vino înlăuntrul casei mele!” Atunci Dumnezeu va răspunde: „Iată, Eu cu voi sunt!” (Ag. 2, 4).

Frumusețe

Maica Teodosia (Zorica Lațcu)

Și-mi zise Domnul: "Eu sunt frumusețe;
În Mine-i cald sălaș de primăveri;
La Mine zorile sunt făr' de seri,
Și duhul înflorește-n mii de fețe.

Psaltirea negrăitei învieri
Din glasul Meu se toarce cu mândrețe,
La Mine arde patima-n blândețe
Și cântă desfătarea din dureri.

Am tainice izvoare de culori,
Am șopot plin de dulce glăsuire.
Și Eu revărs din veșnice comori,
Peste aleși puteri de plăsmuire,

Și-i fac să-mi fie asemănători
În duh, prin arzătoarea lor iubire...

De vorbă cu regizorul Laurian Oniga despre

FILMUL „ANDREI RUBLIOV”

Nu o să găsim în niciun film din lume, pe tema aceasta, lucrurile puse atât de profund!

Vă rugăm să încercați a ne decripta în parte acest film-capodoperă a regizorului rus Andrei Tarkovski.

Mi-a fost foarte greu să mă lămuresc despre ce este vorba în acest film: despre Andrei Rubliov și viața lui, despre povestea unui creator de pictură bisericească excepțional sau despre Rusia evului mediu, pentru că acolo se întâmplă acțiunea.

Sau este vorba de o a treia variantă? Căci Tarkovski merge mult mai în adânc în filmele sale.

Orice capodoperă, inclusiv cinematografică, atinge dimensiunea universală, atemporală, metafizică. Tot așa și filmele lui Tarkovski. **El vorbește despre creație și artist în sens duhovnicesc.**

Andrei Rubliov are un prolog, ce conține următoarea secvență: niște mujici (mujicii erau țăranii iobagi, un pas mic peste sclavie) fac focul în fața zidurilor unei biserici, pentru a umfla un fel de balon, făcut din cârpe, un dirijabil improvizat, am spune astăzi. Suntem în anii 1400! Unul dintre mujici se agață cu niște frânghii și zboară cu balonul. Este un prim țipăt în film: „Zbor!”. Zborul acesta îi permite lui Tarkovski să declanșeze prima temă importantă. Publicul și aparatul de filmat este la nivelul celui care zboară. De acolo se vede pământul. Deci e o vedere de sus, care ne arată pământ, apă, pământ, apă, bălți, râu care curge. De obicei zborurile sunt filmate de jos.

Deci Tarkovski schimbă perspectiva dintru început?

O schimbă total. Și majoritatea cadrelor din acest film sunt luate ca și cum se filmează cu aparatul spre pământ, nu spre cer. **Această schimbare de perspectivă are legătură cu Creatorul. Tarkovski a încercat să vadă cum ne vede El.** Prologul se termină cu o imagine, un cal negru, superb, care se rostogolește sălbatic în iarbă, dând din picioare. Calul o să apară de foarte multe ori pe parcursul filmului, el reprezentând libertatea. Deci filmul începe cu un cal negru și se sfârșește rotund, cu un cal alb, păscând liniștit lângă alți cai. Începutul - plin de agitație și freamăt, și sfârșitul - liniște.

Filmul este împărțit în capitole, ca un roman sau mai bine zis, ca mai multe filme într-unul singur. Următorul capitol are parcă influențe de pictură flamandă, poate chiar de Bosch. Sunt trei călugări care parcurg un drum, în imensitatea Rusiei. Spațiul este foarte important pentru ruși. Cei trei merg în căutarea unei biserici pe care să o picteze – căci erau iconari-, iar unul dintre ei este Andrei Rubliov. Îi surprinde ploaia. Imaginea: ploaie, lut, deci apă, pământ, devine obsedantă în filmul acesta.

Cei trei ajung la un moment dat într-o izbă, o casă. Este de remarcat acest lucru pentru că **în toată filmografia lui Tarkovski casa e importantă, nu numai ca spațiu de locuire. El spune undeva că o casă trebuie să fie un loc al lui Dumnezeu, o cetate a Lui.** În acest spațiu, un mujic face pe măscăriciul, o improvizație de joc, cântec și cuvinte, prin care îl persiflează pe boierul locului. Un fel de rap de astăzi. Iar unul dintre cei trei călugări spune: „Dumnezeu l-a făcut pe preot, iar dracul pe măscărici.” **E prima secvență în care se vede diferența dintre Rubliov și restul oamenilor.** El nu intră în polemică, nu-l contrazice, dar se vede că nu e de acord...

Putem spune că se suprind astfel două feluri de a fi creștin?

Da! De a fi creștin. Asta devine obsedant, replica se va repeta în film.

Înseamnă că Tarkovski a mers mult mai în adânc?

Un film, ca și orice altă creație, este destinat publicului. Dacă tu, ca și creator, nu-ți propui să transmiți un gând, o emoție, atunci nu mai este creație. Nu poți să ții pentru tine. Dar noi știm că Tarkovski a studiat teologie. **El a văzut în credința ortodoxă salvarea lui și a lumii.** Lumea poate fi salvată astfel! Acest lucru e evident prin replicile și imaginile din filmul „Andrei Rubliov”. De exemplu, este la un moment dat un dialog între el și Teofan Grecul, un dialog cât se poate de special. Știm că Teofan Grecul a murit, dar dialogul pare a fi între doi oameni vii. Andrei îl și întreabă: parcă tu ai murit? Acest dialog are loc în urma unor evenimente tragice. Rubliov îi spune lui Teofan că nu vrea să mai picteze, pentru că el a pictat pentru oameni, dar când a văzut cum se urăsc și se omoară, nu mai vrea să picteze. Teofan îl încurajează. Dar Rubliov va intra de acum într-o tăcere ca o pedeapsă.

Oare nu este posibil ca acest lucru să-l fi simțit și Tarkovski la un moment dat?

Am cunoscut mulți artiști la viața mea și majoritatea mi-au spus că, din varii motive, au avut astfel de

stăteam în căruțe și nimeni nu mai plângea, ne uitam la vecini cu priviri împietrite. Această secvență mi-a rămas cel mai puternic imprimată în memorie, cum stăteam noi în căruțe, printre mobile, orătănii în cuști și mormane de haine legate în cearșafuri și pături și ne uitam împietriți la cei rămași bocind la marginea satului.”

„Am fost debarcați în Fetești-Gară, de unde, cu ajutorul localnicilor, ne-am deplasat pe un platou al unui deal situat între Fetești-Gară, Fetești oraș și satul Buliga. Băștinașii ne-au mărturisit pe șoptite că s-a lucrat cu multe luni înainte la parcelarea loturilor pentru case și grădini și la trasarea viitoarelor străzi și a locurilor unde vor fi construite școala, sfatul popular și miliția. Localnicilor li s-a spus că vor fi aduși coreeni, motiv pentru care multă vreme am fost denumiți în acest fel de oamenii de acolo.”

„Eram înconjurați de ape, Prutul la 2 kilometri, dincolo rușii, de altă parte canalul de evacuare a apei la orezărie, un singur pod unde era postul de grăniceri; și lacul Brateș, deci nu aveai cum să ieși din comună. Eram în baltă peste 700 de familii. Ne-au obligat pe toți să facem până în toamnă școală mare cu șapte clase, sfat popular, dispensar, cooperativă de consum cu trei secții, posturi de miliție și de securitate, cămin cultural ca să ne cultivăm în baltă. În îmbulzeala aceea erau mai multe nații: români bănățeni, dar și basarabeni, bucovineni; sârbi, unguri, nemți, bulgari, macedoneni și era și un evreu.”

„Ne-am așezat într-un lan de grâu, înconjurați de tancuri, cuiburi de mitralieră, soldați din cinci în cinci metri. Optsprezece zile am suferit de sete, deoarece ne aduceau apa în cisterne cu miros de gaz, puțină și murdară. Lucram la gostat de la șapte până la cinci după-masa, iar de atunci încolo băteam pereții de la casă, chiar și când se lăsa întunericul. Puneam un felinar în băț și continuam munca până noaptea târziu. În aceste săptămâni mi-a murit de dizenterie copilul de zece luni. L-am îngropat eu și cu soția și cu milițianul la spate, ca pe un câine.”

„În fiecare duminică, șiruri de prunci, femei și chiar bărbați făceau drumul prin baltă pentru a lua parte la Sfânta Liturghie de la bisericuța din Tămăoani. Acolo se rugau bunului Dumnezeu să le dea putere și sănătate și să poată duce calvarul care le-a fost dat de comunism. Parcă-i văd și astăzi, cum trec prin baltă, pe o potecă îngustă, pe sub sălcii, pe lângă brusturi, șovar și pipirig, pe deasupra capetelor trece rar câte o pasăre de baltă, o rață, un nagâț, un uliu și ei pășesc peste stuful uscat și peste crengi albite de chidă (un fel de brumă), merg sau se întorc de la bisericuță unul în spatele celuilalt. Cei din Beba, Checea și Giulvăz au organizat un cor și de sărbători au cântat colinde și cântări bisericești de a răsunat micuța biserică din Tămăoani în care nu aveai loc să arunci un ac. Cei din sat au rămas uimiți și ne-au întrebat de ce am fost aduși aici și puși să facem sat pe fundul lacului, că ei ne văd oameni de treabă și gospodari cu frica lui Dumnezeu, deși autoritățile le-au spus că suntem bandiți periculoși. În centrul satului nostru de deportați se făcea în fiecare duminică piață mare și veneau mulțime de oameni din satele vecine ca să vândă și să cumpere tot felul de produse. Așa s-a format legătura dintre deportați și băștinași.”

Duhul Sfânt

Daniel Turcea

... În vremea pe care-o știți, în vremea pe care o știți
am simțit blândețea lui Dumnezeu
O, de nu s-ar mai întuneca sufletul meu!
Dumnezeule, Dumnezeu Adevărat
Dumnezeul meu, Dumnezeul meu.
Duhul Adevărului, Duhul cunoașterii, Duhul milei,
Duhul dragostei,
Duhul minunii, Duhul lui Dumnezeu,
Domnul și Dumnezeul meu...

Dumnezeul meu blând, Dumnezeul meu Adevărat,
Adevăr și Dragoste, Viață pururea,
Sfântă Taină a Tainelor, Treime...

cine va putea spune, va putea cânta și lăuda
ceea ce e însuși Slava și Lauda, sfială
a Îngerilor,
Rugăciune a lui Iisus
Dumnezeule din Dumnezeu ?
Ție
Îți spun, Te rog și rog Duhul să spună ale Duhului:
fie mie după Cuvântul Tău,
fie mie Voia Ta,
Îngăduie-Mi, Doamne, să scriu despre Tine.

Sfinții PETRU și FEVRONIA

ocrotitorii celor căsătoriți

(25 iunie)

Sfântul Petru, a fost cel de-al doilea fiu al cneazului **Iuri Vladimirovici de Murom**. În anul 1203, după moartea fratelui său mai mare, Petru a moștenit tronul din Murom. Cu câțiva ani înainte de aceasta, tânărul cneaz s-a îmbolnăvit de lepră și nimeni nu a putut să-l vindece. Unii dintre cei de la curte auziseră despre fiica unui apicultor, ce era vestită pentru iscusința de a-i ajuta pe cei bolnavi, astfel că au chemat-o să-l vindece pe cneazul suferind.

Tânăra Fevronia, care locuia în casa părinților săi din gubernia Riazan, era foarte frumoasă, înțeleaptă și smerită și cunoștea proprietățile plantelor, cu ajutorul cărora vindeca diverse boli. Îngrijit de ea, tânărul cneaz și-a recăpătat sănătatea. Ajungând a o cunoaște în tot acest răstimp, el s-a îndrăgostit de Fevronia și i-a promis că se va căsători cu ea după ce se va vindeca. Tânăra l-a vindecat pe cneaz, dar acesta nu s-a ținut de cuvânt. Apoi, el s-a îmbolnăvit din nou și, venind rușinat că nu și-a ținut promisiunea, a rugat-o pe Fevronia să-l tămăduiască. Când s-a vindecat complet, cneazul Petru s-a căsătorit cu tânăra Fevronia. Trăind în evlavie și împlinind poruncile lui Dumnezeu, cei doi au trecut cu dragoste și smerenie prin toate încercările.

Deoarece nu era cneaghină, ci o fată de rând, boierii din orașul Murom nu o considerau pe Fevronia potrivită pentru Petru, cerându-i acestuia să o părăsească. Cneazul Petru a preferat să renunțe la domnie și la bogății și a decis să plece în exil, alături de soția sa.

La puțin timp după alungarea lor, multe nenorociri au căzut asupra orașului Murom, iar poporul a crezut că toate acestea se întâmplau din pricina alungării cneazului. După ce s-au întors, Sfinții Petru și Fevronia și-au tratat toți supușii ca și cum ar fi fost copiii lor: îi adăposteau pe pelerini, îi hrăneau pe cei flămânzi, îi îmbrăcau pe cei goi și îi ajutau pe săraci în necazurile lor.

Îmbătrânind și văzând că viața lor se apropie de sfârșit, au început să se roage lui Dumnezeu ca să moară împreună, în aceeași zi, pentru ca niciunul dintre ei să nu trăiască fără celălalt. Au mai cerut, de asemenea, să fie îngropați în același mormânt și într-un sicriu comun, nu înainte de a lua voturile monahale, prințul Petru devenind *monahul David*, iar cneaghina Fevronia *–monahia Eufrosina*.

Cu puțin timp înainte de adormirea sa, Petru a trimis un mesager Fevroniei, spunându-i:

- Soră Eufrosina, sunt pregătit să mor și te mai aștept doar pe tine, ca să murim împreună.

Și s-a întâmplat întocmai: rugându-se, au adormit întru Domnul în aceeași zi și la aceeași oră, pe **25 iunie 1228**. În ziua înmormântării lor, oamenii erau neliniștiți, considerând că nu se poate ca un călugăr să fie îngropat în același sicriu cu o monahie. Astfel, au așezat trupul Sfântului Petru în Catedrala Nașterea Maicii Domnului, care se afla în interiorul orașului Murom, iar trupul cneaghinei Fevronia a fost așezat în Biserica Înălțării Sfintei Cruci, care se afla în afara zidurilor orașului.

A doua zi, locuitorii au găsit sicriele celor doi sfinți goale, iar trupurile lor așezate unul lângă celălalt, în sicriul din piatră pe care și-l comandaseră când erau încă în viață. Neînțelegând ce s-a întâmplat, au așezat din nou trupurile în sicrie separate. În dimineața următoare, Sfinții Petru și Fevronia au fost găsiți din nou în sicriul de piatră – însă din acel moment nimeni nu a mai îndrăznit să atingă trupurile lor, lăsându-le în mormântul din Catedrala Nașterea Maicii Domnului din Murom.

Sfinții Petru și Fevronia sunt un model de căsătorie creștină și au devenit sfinții ocrotitori ai familiei și exemple vii ale iubirii care depășește toate greutățile, biruind însăși moartea.

Să avem rugăciunile lor!

I.G

Racla cu moaștele sfinților,

Biserica din Murom

TAINA TROIȚEI
Sfântului Andrei Rubliov
Din scrierile ierom. Gabriel Bunge

Ca multe icoane mai vechi aparținând tipului „trinitar", Rubliov îi reprezintă pe cei trei îngeri perfect identici ca *figură* și *dimensiuni*, întrucât cele Trei Persoane Dumnezeiești sunt de-o-ființă. Toate trei poartă în mână aceleași toiege și șed pe tronuri întru totul asemănătoare, întrucât au aceeași *cinstire* și *slăvire*.

Diferite în mod individual sunt dimpotrivă ceea ce caracterizează „personalitatea" fiecăruia: *atitudine*, *mimică* și *gestică*. Diferențiat e și modul în care fiecare înger e învăluit în *veșmintele* în sine identice. Lucrul este valabil și pentru *coloritul* acestora.

Prin Troiță, Andrei Rubliov se desprinde cu precauție de predecesorii săi iconari. Îngerul din mijloc și cel din dreapta se înclină și privesc spre cel din stânga, iar acesta privește spre cel din dreapta, ivindu-se astfel nu numai o țesătură de relații între cele Trei Persoane, ci îngerul din stânga devine punctul de referință dominant al întregii compoziții. El singur șade stând drept, în vreme ce ceilalți doi se pleacă spre el. De aceea, el îl simbolizează pe Tatăl, din Care ies în modul lor propriu și negrăit Fiul și Duhul și spre Care conduc împreună întreaga creație. Pe **Tatăl** Cel pentru noi acum încă **nevăzut** îl sugerează de asemenea hlamida în roz purpuriu aurit care învăluie aproape cu totul figura sa și **nu lasă să se vadă decât foarte puțin din azurul strălucitor al veșmântului**. În vreme ce la Tatăl cel ascuns **azurul ceresc** de abia poate fi văzut, la îngerul din mijloc, **Fiul**, el este, pe lângă **purpura întunecată**, culoarea dominantă. Chiar dacă a venit în trup, Fiul ne-a descoperit slava Sa.

Cea mai dificilă a fost evidențierea clară a **Duhului Sfânt**, întrucât chiar dacă Persoana Sa s-a descoperit, nu ni s-a descoperit însă „fața" Sa. Proprietățile sale le cunoaștem numai din legăturile Sale cu Tatăl și cu Fiul în istoria mântuirii și din lucrarea Sa în noi. Rubliov a știut să vizualizeze în chip măiestrit această smerită retragere a Duhului. Ca și la Fiul, **azurul ceresc poate fi bine văzut**, întrucât celălalt Mângâietor S-a revelat, ca și Fiul, pe Sine însuși. Hlamida sa are **culoarea verdelui delicat**, ca simbol al vieții celei noi, întrucât El este „dătătorul de viață".

Să observăm acum *mimica* și *gestica* celor trei îngeri. Fiul se pleacă spre Tatăl și privește spre El. Mâna Sa dreaptă pare să trimită spre potir și în același timp, dincolo de el, spre

Duhul. Iar Tatăl nu răspunde – aparent – nici la privirea, nici la gestul Fiului, ci privește spre Duhul, spre Care e îndreptată și mâna sa dreaptă ridicată a binecuvântare. **Între cele trei figuri devine vizibilă o mișcare ce sugerează un dialog fără cuvinte între Tatăl, Fiul și Duhul**. Care poate fi conținutul acestui dialog intradivin? Potirul din mijlocul mesei altarului și capul vițelului aflat în el par să sugereze concluzia că suntem martori ai Sfatului veșic al Tatălui de a trimite pe Fiul cu ajutorul Duhului spre mântuirea umanității. Însă această interpretare nu face dreptate faptului că mimica și gestica acestui dialog intratrinitar nu-L vizează pe Fiul, cât pe Duhul, spre care trimit, fiecare în felul propriu, atât Tatăl, cât și Fiul.

Evenimentul în care Duhul Sfânt ca Persoană iese pentru întâia oară din umbra Tatălui și a Fiului și, trimis de Ei, El însuși devine actor al istoriei mântuirii, este Cincizecimea, dar cea pe care a descris-o Ioan, ucenicul iubit care singur și-a rezemat capul pe pieptul Domnului la Cina cea de Taină.

Troița lui Rubliov, al cărei conținut teologic este Cincizecimea, poate fi așadar „citită" ca o transpunere în icoană a cuvântărilor de despărțire ale lui Iisus din Evanghelia după Ioan:

„De Mă iubiți, păziți poruncile Mele. Și Eu voi ruga pe Tatăl și alt Mângâietor vă va da vouă ca să fie cu voi în veac, Duhul Adevărului, pe Care lumea nu poate să-L primească, pentru că nu-L vede, nici nu-L cunoaște; voi Îl cunoașteți, că rămâne la voi și în voi va fi!" (In. 14, 15-16) Între această făgăduință și împlinirea ei stă crucea, iar după aceasta Învierea.

Cuviosul Andrei Rubliov a înțeles într-un mod extrem de delicat să vizualizeze această Cincizecime ioaneică. Mișcarea dintre cele trei Persoane dumnezeiești, dialogul intratrinitar, pleacă de la Fiul; El privește rugându-se spre Tatăl, în timp ce mâna sa cea dreaptă trimite spre „potirul" Patimii Sale și, dincolo de aceasta, spre Duhul. Această privire și acest gest sugerează **trimiterea Paracletului** (Mângâietorul), devenită acum cu putință prin jertfa de Sine a Fiului. Iar Tatăl, Care-L aude pururea pe Fiul, împlinește această rugăminte: privirea Sa se îndreaptă asupra Duhului și mâna Sa dreaptă îi împărtășește binecuvântarea spre desăvârșirea lucrării mântuitoare a Fiului. Duhul Sfânt însuși Își pleacă cu smerenie și încuviințare capul, subliniind această consimțire prin mâna Sa dreaptă plecată.

Acesta este accentul deosebit pe care a vrut Andrei Rubliov să-l așeze în Troița sa. Realizarea genială a lui Rubliov constă în aceea că a creat o icoană în care, pentru prima dată nu sunt reprezentate numai toate cele Trei Ipostasuri dumnezeiești, ci fiecare din Ele apare ca Persoană în particularitatea ei inconfundabilă, adică în relația cu celelalte Persoane: plecând de la Tatăl prin Fiul în Duhul Sfânt – și iarăși în Duhul prin Fiul la Tatăl.

File de prigoană comunistă

RUSALIILE DIN ANUL 1951

S-a întâmplat exact acum 70 de ani. Unor oameni ca noi, poate mai buni decât noi, care își duceau viața liniștit. Apoi a venit tsunami-ul deportării în Bărăgan. Motivul: erau harnici, aveau gospodării, credință și demnitate. Redăm aici câteva fragmente din cartea „Rusalii '51".

În noaptea de Rusalii a anului 1951, numeroase familii din sate și orașe ale Banatului și Olteniei, aflate în apropierea graniței cu Iugoslavia, au fost ridicate și duse într-o direcție, pentru ele, necunoscută. Se zvonea că nu se vor opri până în Siberia. În acea noapte de iunie au năvălit în mai multe case țărănești cufundate în somn ofițeri și soldați de securitate cu armele gata de tragere. Li s-a spus oamenilor să-și ia strictul necesar și să nu creadă cumva că se vor mai întoarce vreodată la vetrele lor. Unii, năuciți sau disperați, au făcut gesturi de împotrivire.

Soarta lor fusese hotărâtă cu un an înainte, când s-a dat un decret ce-i privea și când a început în deplin secret alcătuirea listelor. Acestea îi cuprindeau pe chiaburi, pe prezumtivii oponenți la colectivizare, pe simpatizanții lui Tito, pe membrii partidelor istorice, pe cei ce aveau rude plecate în străinătate, pe basarabeni și bucovineni stabiliți în Banat.

Îi aștepta Bărăganul, la fel de îndepărtat și de fără repere ca măgurile Siberiei. De la Fetești spre Lătești. De la Ciulnița la Dropia. De la Urleasca la Măzăreni. Pe câmpuri de grâu, pe câmpuri de bumbac, pe câmpuri de rapiță, pe iarbă de Sudan. În prima noapte au dormit pe haine, sub cerul liber. Sau în dulapurile culcate la pământ. Apoi și-au încropit colibe din mobilă și din covoare. Curând și-au săpat bordeie care se umpleau cu apă când ploua. Mai târziu au ridicat case de pământ bătut, acoperite cu paie ori cu stuf. Așa au fost înființate 18 sate.

Iată câteva amintiri:

„Familiile Mezin locuiau la Giulvăz și erau printre cele mai bogate de acolo. Li s-a întâmplat și lor ce li s-a întâmplat tuturor. Le-a fost rezervată descinderea pe neașteptate în gospodărie a armatei și a securității, și-au luat și ei cu aceeași grabă câteva haine și ceva mâncare din cămară, vreo două dulapuri pe care le vor așeza în câmp, lângă Ciulnița (încropindu-și cu ajutorul lor un adăpost), o vacă, un cal, niște saci de grâu și de porumb, câteva găini. Au întârziat în gară câteva zile. Stăpânul gospodăriei, Mita Mezin, s-a întors, a putut să se mai întoarcă acasă prin bunăvoința soldatului care-i păzea. A pășit în curte a doua zi dimineața, și-a aruncat privirea peste acareturile pustii, a ascultat mugetul animalelor înnebunite de foame, lătratul câinelui rămas în lanț, cotcodăcitul păsărilor închise în cotețe. În preajma lui s-au adunat porumbeii flămânzi de pe streașina casei și din columbarul așezat pe stâlpul înalt din spatele pătulelor. N-avem cum evoca astăzi surparea sufletească a acelui om. Și-a băgat mâinile în păr și și-a proptit capul de zidul casei. În câteva zile a albit de tot."

„S-a format pe străzile satului un convoi de căruțe încărcate cu mobilă, saci de grâu și făină, perne, saltele. La căruțe, oamenii au legat vitele, în cuști de lemn au îngrămădit găini, gâște, porci și rațe care cotcodăceau, găgăiau și grohăiau de parcă am fi fost țigani din aceia nomazi, plecați Dumnezeu știe unde, spre capătul lumii. Cei rămași ne-au însoțit până la ieșirea din localitate, de parcă am fi fost un cortegiu funerar, femeile boceau și strigau după noi, iar noi